

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Høringsvar fra Nordland fylkesting – NOU 2019: 17 Domstolstruktur samt et forslag om endringer i rettskretsene og domstoloven

Nordland fylkesting behandlet i møte 22.04.2020 i sak 54/20 regjeringens forslag i tilknytning til NOU 2019:17 Domstolstruktur. Fylkestinget fattet følgende vedtak:

1. Nordland fylkesting konstaterer at regjeringen følger opp domstolkommisjonens forslag om å legge ned et stort antall tingretter og jordskifteretter. Den mellomløsning som regjeringen foreslår, der antall tingretter og jordskifteretter (rettskretser) reduseres mens antall rettssteder opprettholdes på dagens nivå, er etter Fylkestingets mening ikke et godt nok virkemiddel for varig å sikre den nødvendige balansen mellom å ivareta rettssikkerheten og det å opprettholde levende og livskraftige lokalsamfunn. Fylkestinget mener at en løsning slik regjeringen foreslår medfører en reell fare for at de rettssteder som ikke er «hovedrettssted» i den enkelte rettskrets nedprioriteres, og dermed på sikt vil oppfattes som annenrangs og i fare for å legges ned.
2. Nordland fylkesting forventer at dagens struktur videreføres når det gjelder tingrettene og jordskifterettene. Det er viktig at jordskifterettene videreføres som selvstendige domstoler.
3. Nordland fylkesting vil peke på at regjeringen ikke følger opp intensjonene i regionreformen, når det foreslås at store deler av befolkningen i Nordland fylke skal sokne til en tingrett eller jordskifterett i et annet fylke. Fylkestinget vil derfor anbefale regjeringen å tilpasse grensene for rettskretsene slik at de sammenfaller med fylkesinndelingen.

Saksutredningen med fylkestingets behandling av saken følger som vedlegg. Vi finner det ikke formålstjenlig å fylle ut det skjemaet som departementet har utarbeidet for besvarelse av saken.

Med vennlig hilsen

Stig Frode Olsen
spesialrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Justis- og
beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep

0030

OSLO

Vedlegg:

Høring - NOU 2019:17 Domstolstruktur og endringer i rettskretser og
domstoloven

DokID

1583023

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
110/2020	Fylkesrådet	15.04.2020
054/2020	Fylkestinget	20.04.2020
	Komite for plan og økonomi	20.04.2020

Høring - NOU 2019:17 Domstolstruktur og endringer i rettskretser og domstoloven

Sammendrag

Fylkesrådet mener at den mellomløsningen som regjeringen foreslår i forhold til domstolkommisjonens forslag, om å redusere antall tingretter og jordskifteretter (rettskretser) fra 60 til 22, mens antall rettssteder opprettholdes på dagens nivå, ikke er et godt nok virkemiddel for å sikre den nødvendige balansen mellom å ivareta rettssikkerheten og det å opprettholde levende og livskraftige lokalsamfunn. Fylkesrådet mener at en løsning slik regjeringen foreslår medfører en reell fare for at de rettssteder som ikke er «hovedrettssted» i den enkelte rettskrets nedprioriteres, og dermed på sikt vil oppfattes som annenrangs og i fare for å legges ned.

Fylkesrådet anbefaler fylkestinget å vedta at dagens struktur i all hovedsak bør videreføres når det gjelder tingrettene og jordskifterettene.

Fylkesrådet mener at regjeringen ikke følger opp intensjonene i regionreformen, når det foreslås at store deler av befolkningen i Nordland fylke skal sokne til en tingrett eller jordskifterett i et annet fylke. Regjeringen bør sørge for å tilpasse grensene for rettskretsene slik at de sammenfaller med fylkesinndelingen.

Bakgrunn

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 02.03.2020 Domstolkommisjonens utredning NOU 2019: 17 Domstolstruktur, sammen med et alternativt forslag fra departementet om bare å endre tingrettenes rettskretser i tråd med flertallet i kommisjonens forslag, på høring.

Høringsfristen er 02.05.2020.

Nordland fylkesting vedtok i oktober 2019 følgende enstemmige uttalelse, etter at kommisjonens utredning var lagt fram:

1.oktober, la Domstolkommisjonen frem sin anbefaling av hvilke tingretter og jordskiftedommer som bør legges ned. Forslaget innebærer en sentralisering av tingrettene og jordskiftedomstolene i Norge. Dette med bakgrunn i at sittende regjering i 2017 satte ned en kommisjon som skulle se helhetlig på domstolenes uavhengighet, oppgaver, struktur og digitalisering, og levere en rapport i 2020. Kommisjonen ble bedt om å framskynde delen som gjaldt struktur til høsten 2019. Sammensetningen av utvalget, uten representanter for lokale tingretter, var uheldig. Det kan være årsaken til at man uten videre kopler størrelse og kvalitet. Imidlertid er det slik at flere mindre tingretter driver kvalitativt godt faglig sett og effektivt. Nå ser vi at kommisjonen har levert forslag.

- *Kommisjonen vil kutte fra dagens 60 tingretter til 22.*
- *Kommisjonen vil kutte fra dagens 30 jordskiftedomstolene til 13.*

Fylkestinget i Nordland ser på denne utviklingen med bekymring. Det eneste man oppnår ved sentralisering av tingrettene og jordskiftedomstolene er at det blir tyngre reisetid og en betydelig større kostnad for samfunnet. Vitner og aktører som i dag slipper unna noen timer fri fra jobb, må nå bruke betydelig lengre tid, og noen må også ta kostnadene for det. Dette er ikke samfunnsøkonomisk da det medfører store kostnader for de offentlige og private.

Fylkestinget i Nordland ber om at domstolene må styrkes og at vi bevarer en desentralisert domstolstruktur. Bakgrunnen for dette er:

- *Domstolstruktur som sikrer en viss tilstedeværende dømmende myndighet i hele landet vil sikre at domfelte dømmes av likemenn, og gi rettssystemet legitimitet også utenfor de største byene.*
- *De små domstolene leverer høy kvalitet, og er vel så effektive som de store domstolene.*
- *Sentralisering av domstolene går ut over innbyggerne. Da dette vil føre til lengre avstander, høyere reisekostnad og mer tidsbruk for både innbyggere og næringsliv. For jordskiftedomstolene betyr det også lengre reisevei for både dommere og ingeniører.*
- *Advokatkontor i nærheten av domstoler som er foreslått nedlagt står selv i fare for å selv bli nedlagt*
- *Store fagmiljø som et eventuelt argument faller på sin egen urimelighet. I 2019 vet vi at moderne teknologi gjør at en kan holde god kontakt på tross av avstander.*

Fylkestinget i Nordland mener hele utredningen fra Domstolkommisjonen burde vært gjennomført samlet. Struktur, digitalisering, rettssikkerhet, oppgaver og uavhengighet må vurderes samlet. Regjeringen valgte å be kommisjonen starte med å drøfte nedleggelse, heller enn å ta utgangspunkt i samfunnets behov og innholdet i tilbudet i domstolene. Digitalisering bør gi mulighet for økt desentralisering, ikke

sentralisering.

Domstolenes behandling skal være effektiv og rettssikker. Folks mulighet for avklaring av tvister og konflikter utenom rettsapparatet må styrkes, og tilgangen til rettsråd bør økes. Fylkestinget i Nordland mener det er avgjørende at folks rettssikkerhet styrkes og at det ikke er stor avstand mellom dømmende myndigheter og folk, og ber derfor om at domstolstrukturen videreføres etter dagens desentraliserte modell.

Fylkestinget i Nordland er sterkt uenige i konklusjonene til Domstolkommisjonen. Det synes som utvalget har hatt nærsyntbrillene på og viser mangel på forståelse for betydningen av at rettssystemet har lokal tilstedeværelse. Utvalgets forslag vil slik de fremstår være et brudd på samfunnskontrakten og innebære en dramatisk omlegging av domstolstrukturen som ikke tar inn over seg det politiske samfunnsoppdraget. Det var ikke i ekspertutvalgets mandat, men det er til gjengjeld i politikernes mandat fra folket!

Problemstilling

Definisjoner

I denne saken brukes begrepene rettskrets og rettssted.

En **rettskrets** er det geografiske området som dekkes av en tingrett. For eksempel omfatter Brønnøy tingrett sin rettskrets kommunene Bindal, Sømna, Brønnøy, Vega og Vevelstad.

Et **rettssted** er det sted hvor domstolen har sine kontorer og rettssaler. I de fleste tilfeller er det kun ett rettssted innenfor hver rettskrets, men det finnes også domstoler som har flere rettssteder i tillegg til hovedkontoret.

Domstolkommisjonens forslag

Domstolkommisjonens hovedanbefaling som ble lagt fram høsten 2019 er: å styrke rettssikkerheten, sikre fortsatt høy tillit til domstolene og bedre ressursutnyttelsen ved å utvide rettskretsene til tingrettene og jordskifterettene. Dette vil gi større og mer fleksible organisasjoner med sterke fagmiljøer. For å sikre at domstolene er tilgjengelige og har geografisk nærhet til brukerne, anbefaler kommisjonen at domstoler i områder med spredt befolkning og store avstander har avdelinger på flere steder i rettskretsen.

Kommisjonens flertall foreslår følgende endringer i domstolsstruktur:

Lagmannsrettene: Disse foreslås opprettholdt som i dag, med 6 rettskretser. Det foreslås kun mindre justeringer i noen av rettskretsene. Ingen av disse justeringene berører Hålogaland rettskrets.

Tingrettene: Antalle rettskretser reduseres fra 60 til 22, med 30 rettssteder.

Jordskifterettene: Antall rettskretser reduseres fra 34 til 13, med 20 rettssteder, disse skal samlokaliseres med tingrettene.

Kommisjonens mindretall foreslår seks rettskretser for tingrettene med 24 rettssteder. Mindretallet anbefaler at jordskifterettene slås sammen med tingrettene, og at det etableres en avdeling for jordskifte i hver rettskrets. I utredningen foreslås i tillegg mindre endringer i rettskretsene mellom enkelte lagmannsretter.

Domstolkommisjonen begrunner sine forslag til endringer ut fra følgende kriterier:

Kvalitet

Kommisjonen peker på at kvalitet i domstolene er en forutsetning for at borgerne skal få ivaretatt sine rettigheter og avklart sine plikter. For å sikre kvaliteten, må det stilles høye krav til dommernes kvalifikasjoner og til domstolene som kunnskapsintensive organisasjoner. Kommisjonen peker på at hensynet til likebehandling er nær knyttet til det grunnlovsfestede prinsippet om kvalitet.

Tilgjengelighet

Kommisjonen sier at domstolene bør ha en viss geografisk nærhet til der folk bor. Opplevd nærhet kan gi publikum en følelse av eierskap og dermed økt tillit til domstolene. Kommisjonen sier også at digitale verktøy kan bidra til nærhet, samt raskere og enklere kommunikasjon med faste brukere av domstolene og publikum. Dette kan redusere behovet for personlig oppmøte i domstolene.

Effektivitet

Kommisjonen viser til grunnlovens bestemmelse om at en rettferdig rettergang skal kunne skje innen rimelig tid. Tidsbruk i saksbehandlingen påvirker kostnadene, og kan ha stor betydning for publikums adgang til å gjøre sine rettigheter gjeldende. Effektivitet har dermed nær sammenheng med både tilgjengelighet og rettssikkerhet. Kommisjonen mener at domstolstrukturen bør samordnes med annen statlig myndighetsutøvelse, og at det er særlig grunn til å ta hensyn til politiets og påtalemyndighetens geografiske struktur.

Regjeringens forslag

Regjeringens forslag, som ble sendt på høring i mars 2020, avviker noe fra kommisjonens forslag:

Endringer i rettskretsene

Regjeringen ønsker å opprettholde en desentralisert domstolstruktur, for å bevare kompetansearbeidsplasser i distriktene og sikre brukerne nærhet til domstolene. Samtidig anser regjeringen det som nødvendig å utvide rettskretsene for å øke fleksibiliteten, bedre ressursutnyttelsen og skape større fagmiljøer i domstolene.

Regjeringen sier at domstolkommisjonens forslag om å utvide tingrettenes og jordskifterettens rettskretser ikke er til hinder for å opprettholde flere rettssteder enn kommisjonen anbefaler. Etter departementets syn kan mange av utfordringene kommisjonen

peker på imøtekommes ved bare å utvide rettskretsene. Departementet foreslår på denne bakgrunn, som et alternativ til kommisjonens forslag, bare å endre tingrettenes rettskretser, i tråd med flertallet i kommisjonens forslag til rettskretsinnndeling.

Departementets forslag går dermed ut på å opprettholde alle de bemannede rettsstedene i dagens tingrettsstruktur og styrke domstoltilbudet i distriktene ved at rettssteder som i dag har lav bemanning får tilgang til mer kompetanse og større kapasitet i store og/eller komplekse saker. Forslaget er ikke til hinder for at lokale initiativ om samlokalisering følges opp.

Departementet viser også til at Særdomstolsutvalget har anbefalt å samle barnesakene i noen utvalgte tingretter, først og fremst for å bygge opp kompetanse, i miljøer hvor flere har gode kvalifikasjoner innenfor samme fagområde. Regjeringen ønsker å følge opp utvalgets anbefalinger på dette punktet. Departementet viser til at barnevernssakene og foreldretvistene (barnesakene) utgjør en stor del av de sivile sakene i tingrettene, og vurderer endringer i rettskretsene som et mulig tiltak for å skape større fagmiljøer og styrke behandlingen av barnesaker i domstolene.

Endringer i domstoloven

Hvilke rettskretser som dekker hvilke kommuner, og hvor tingrettene er lokalisert, fremgår av en egen forskrift. Det samme gjelder for jordskifterettene. Samtidig følger det av domstoloven §25 første ledd at Domstoladministrasjonen fastsetter ett eller flere faste rettssteder for tingrettene. Det er uklart hvor langt denne myndigheten rekker.

For å klargjøre rettstilstanden legger departementet frem til overveielse forslag om å lovfeste praksisen med å vedta rettsstedene etter samme prosess og på samme måte som rettskretsene. Forslaget innebærer å overføre myndigheten etter domstoloven § 25 første ledd til Kongen, samt å klargjøre, for eksempel i domstoloven § 22, at rettssteder vedtas og bare kan legges ned ved forskrift gitt av Kongen. En liknende endring kan være aktuell i jordskifteloven § 2-1. Departementet mener at det bør reguleres hvilke bemannede rettssteder som eksisterer, og som ikke kan legges ned uten endringer i forskrift.

For å bidra til å bevare kompetansearbeidsplasser i distriktene og sikre brukerne den samme nærheten til domstolene som i dag, vurderer departementet å regulere bemanningen ved rettsstedene, for eksempel ved å gi en hjemmel i domstoloven § 19, § 22 eller § 25 til å fastsette en minimumsbemanning i forskrift. En regulering kan for eksempel gå ut på at hvert rettssted som utgangspunkt skal ha minst én tilstedeværende embetsdommer.

For å sørge for at domstolenes brukere fortsatt har og opplever nærhet til domstolene, vurderer departementet også en hovedregel om at saker skal behandles på rettsstedet i den delen av rettskretsen hvor saken geografisk hører hjemme. En mulig måte å gjennomføre dette på, er ved å gi nærmere regler i forskrift om fordeling av saker i tingrettene, jf. domstoloven § 19 siste ledd. Fordelingen kan for eksempel skje etter de samme prinsippene som gjelder for fordeling av saker mellom rettssteder i lagmannsrettene, se domstoloven § 18 første ledd annet punktum. I praksis medfører dette at det ved fordeling av saker tas utgangspunkt i hvilke kommuner rettsstedene (altså de tidligere rettskretsene) dekket før rettskretsendingene. En slik ordning vil medføre at dommerne må påregne noe økt reisevirksomhet innenfor de nye rettskretsene.

Drøfting

Rettskretser

Domstolkommisjonen har i sitt forslag foreslått følgende endringer i strukturen for tingrettene og jordskifterettene som berører Nordland:

Eksisterende tingrett	Rettssteder	Foreslått tingrett	Foreslåtte rettssteder
Trondenes	Harstad	Midtre Hålogaland	Harstad
Vesterålen	Sortland		
Ofoten (eks. Hamarøy)	Narvik		
Ofoten (Hamarøy)	Narvik	Salten	Svolvær Bodø
Lofoten	Svolvær		
Salten	Bodø		
Rana	Mo i Rana	Helgeland	Mo i Rana
Alstahaug	Sandnessjøen		
Brønnøy	Brønnøysund		

Eksisterende jordskifterett	Rettssteder	Foreslått jordskifterett	Foreslåtte rettssteder	Dekker følgende tingrettskretser
Finnmark	Vadsø	Troms og Finnmark	Vadsø Tromsø Harstad	Indre Finnmark Ytre Finnmark Troms Midtre Hålogaland Deler av Salten
Nord-Troms	Tromsø			
Ofoten og Sør-Troms	Harstad			
Lofoten og Vesterålen	Sortland			
Salten (Hamarøy)	Bodø			
Salten (eks. Hamarøy)	Bodø	Nordland	Bodø Mo i Rana	Deler av Salten Helgeland
Helgeland	Mosjøen			

Det er i dag 7 tingretter og 3 jordskifteretter i Nordland. De 7 tingrettene dekker hele Nordland fylke, mens de 3 jordskifterettene dekker hele fylket utenom Ofoten, hvor Harstad er rettssted i dag.

Domstolkommisjonens forslag innebærer at antall tingretter i Nordland vil bli redusert fra 7 til 2, samt at det goeografske området som i dag dekkes av tingrettene i Narvik og Sortland skal dekkes av Harstad tingrett. Antall jordskifteretter i Nordland foreslås redusert fra 3 til 1, og her foreslås Ofoten, Lofoten og Vesterålen lagt under Troms og Finnmark jordskifterett. .

Regjeringens forslag avviker noe fra domstolkommisjonens forslag, men det innebærer fortsatt at to tredjedeler av tingrettene skal legges ned. Regjeringen vil imidlertid opprettholde de nedlagte tingrettene i form av bemannede rettsteder, et slags avdelingskontor i den nye tingrettsstrukturen.

For Nordland vil dette for eksempel føre til at Alstahaug tingrett i Sandnessjøen blir en avdeling under Helgeland tingrett i Mo i Rana, sammen med avdelingen i Brønnøysund. Tingrettene i Narvik og Sortland vil bli avdelinger under Harstad tingrett.

Det finnes faglige argumenter som taler for at større rettskretser enn i dag vil kunne forbedre kvaliteten på saksbehandlingen og kanskje få ned saksbehandlingstida.

På den annen side vil nedlegging av mange tingretter og jordskifteretter i tråd med domstolkommisjonens rapport kunne gi svært alvorlige distriktspolitiske konsekvenser, og et betydelig antall stillinger og ressurser vil bli flyttet fra distriktene og inn til de større byene. Dette vil også skape en negativ identitetsfølelse i mange lokalsamfunn.

Regjeringens forslag åpner opp for mer fleksibilitet, og demmer i betydelig grad opp for de negative konsekvensene ved domstolkommisjonens forslag. Men de nye avdelingskontorene vil nok oppleve å ha en lavere status enn tidligere, når man var egen tingrett. Det er videre en fare for at de nye avdelingskontorene på sikt blir tappet for ressurser og kompetanse, til fordel for den nye tingrettens hovedsete.

Regjeringen er tydelig på at barnesakene skal samles ved noen få domstoler. Problemet er at barnesaker utgjør en stor andel av sakene hos de små og mellomstore domstolene. Dommerne der har god kompetanse på dette, som følge av at de behandler mange saker. Dersom alle disse sendes til ett eller noen få sentrale steder, er det en svært effektiv måte å undergrave de mindre domstolene. Sentralisering vil føre til lengre reiser og større ulemper for sårbare barn, familier og aktører i retten.

I forbindelse med behandlingen av regionreformen har det vært en uttalt målsetting at statlige regionale organer i størst mulig grad bør samsvare med den nye fylkesinndelingen. Både domstolkommisjonens og regjeringens forslag bryter med dette. Det virker i dette perspektivet ulogisk at innbyggerne i Ofoten, Lofoten og Vesterålen skal ha sin domstol i Troms og Finnmark fylke.

Domstolloven

Det viktigste forslaget til endringer i domstolloven er at dagens ordning, hvor det er Domstolsadministrasjonen som fastsetter rettssteder for tingrettene, endres slik at dette ansvaret legges til regjeringen ved Kongen i statsråd. Dette vurderes som en mer klargjørende, bedre og sikrere ordning enn slik det er i dag.

Regjeringen sier at den videre vil vurdere å gi forskrift om at saker som hovedregel skal behandles på det rettsstedet hvor den geografisk hører hjemme. Dersom forslaget om å omdanne en rekke av dagens tingretter til avdelingskontorer, vil en slik forskrift være på sin plass.

Fylkesrådets vurdering

Fylkesrådet mener at regjeringen har innsett at domstolkommisjonens forslag innebærer en alt for dramatisk inngripen i rettssikkerheten i Norge. Dagens ordning med en svært desentralisert organisering av rettsapparatet har mange åpenbare fordeler. Det gir befolkningen nærhet til rettssystemet, og det gir kompetansesarbeidsplasser og aktivitet i lokalsamfunnene.

Fylkesrådet vurderer det slik at selv om regjeringens forslag er avbøtende i forhold til domstolkommisjonens forslag, så vil det være bedre for nasjonen Norge å

opprettholde den eksisterende domstolsstrukturen.

Konsekvenser for Nordland fylkeskommune

Saken har ingen konsekvenser for Nordland fylkeskommune som organisasjon.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Nordland fylkesting konstaterer at regjeringen følger opp domstolkommisjonens forslag om å legge ned et stort antall tingretter og jordskifteretter. Den mellomløsning som regjeringen foreslår, der antall tingretter og jordskifteretter (rettskretser) reduseres mens antall rettssteder opprettholdes på dagens nivå, er etter Fylkestingets mening ikke et godt nok virkemiddel for varig å sikre den nødvendige balansen mellom å ivareta rettssikkerheten og det å opprettholde levende og livskraftige lokalsamfunn. Fylkestinget mener at en løsning slik regjeringen forslår medfører en reell fare for at de rettssteder som ikke er «hovedrettssted» i den enkelte rettskrets nedprioriteres, og dermed på sikt vil oppfattes som annenrangs og i fare for å legges ned.
2. Nordland fylkesting anbefaler at dagens struktur i all hovedsak videreføres når det gjelder tingrettene og jordskifterettene.
3. Nordland fylkesting vil peke på at regjeringen ikke følger opp intensjonene i regionreformen, når det foreslås at store deler av befolkningen i Nordland fylke skal sokne til en tingrett eller jordskifterett i et annet fylke. Fylkestinget vil derfor anbefale regjeringen å tilpasse grensene for rettskretsene slik at de sammenfaller med fylkesinndelingen.

Bodø den 15.04.2020
Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

15.04.2020 Fylkesrådet

Votering i Fylkesrådet

Enstemmig

Innstilling fra Fylkesrådet

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

20.04.2020 Fylkestinget

Plan og økonomikomiteens innstilling ble lagt frem av saksordfører Bjørnar Skjæran, Arbeiderpartiet:

1. Nordland fylkesting konstaterer at regjeringen følger opp domstolkommisjonens forslag om å legge ned et stort antall tingretter og jordskifteretter. Den mellomløsning som regjeringen foreslår, der antall tingretter og jordskifteretter (rettskretser) reduseres mens antall rettssteder opprettholdes på dagens nivå, er etter Fylkestingets mening ikke et godt nok virkemiddel for varig å sikre den nødvendige balansen mellom å ivareta rettssikkerheten og det å opprettholde levende og livskraftige lokalsamfunn. Fylkestinget mener at en løsning slik regjeringen forslår medfører en reell fare for at de rettssteder som ikke er «hovedrettssted» i den enkelte rettskrets nedprioriteres, og dermed på sikt vil oppfattes som annenrangs og i fare for å legges ned.
2. Nordland fylkesting forventer at dagens struktur videreføres når det gjelder tingrettene og jordskifterettene. Det er viktig at jordskifterettene videreføres som selvstendige domstoler.
3. Nordland fylkesting vil peke på at regjeringen ikke følger opp intensjonene i regionreformen, når det foreslås at store deler av befolkningen i Nordland fylke skal sokne til en tingrett eller jordskifterett i et annet fylke. Fylkestinget vil derfor anbefale regjeringen å tilpasse grensene for rettskretsene slik at de sammenfaller med fylkesinndelingen.

Beate Bø Nilsen, Høyre, fremmet fellesforslag fra Høyre og Venstre i komiteen:

1. Fylkestinget støtter forslaget med å opprettholde en desentralisert domstolstruktur der målet med endringen er å legge til rette for økt samarbeid, raskere saksbehandling og bedre utnyttelse av ressursene. Rettsstedene i Brønnøysund, Sandnessjøen, Svolvær, Sortland, Narvik blir videreført – i tillegg til Mo i Rana og Bodø. Jordskifterettene i Nordland følger rettsstedene.
2. Fylkestinget mener at det skal forskriftsfestes ei minimumsbemanning for rettsstedene, som at det skal være minst en embetsdommer og administrasjon, for å sikre kompetansearbeidsplasser i distriktene.
3. Narvik og Sortland må sees på som en tingrett i Nordre Nordland med to rettssteder. Det er foreslått at Nordland får to rettskretser, Helgeland og Salten og at Sortland og Narvik tilhøre Midtre Hålogaland. Fylkestinget finner ikke dette naturlig da Politireformen gikk bort fra Midtre Hålogaland Politidistrikt og at man dermed oppretter en rettskrets som går mellom to politidistrikt.
4. Fylkestinget mener at forslaget til organisering vil gjøre tingrettene mindre

sårbar ved sykdom og fravær, det vil gjøre det enklere å få til gode samarbeidsstrukturer samtidig som det blir enklere å øke spesialiseringen av dommere, og dermed heve kvaliteten samlet sett. En større rettskrets vil gjøre det enklere å få tilgang til mer spesialisert kompetanse og økt kapasitet i store og komplekse saker. Det vil være en fordel både for innbyggere, rettstrykgheten og domstolene.

Dagfinn Olsen, Fremskrittspartiet, fremmet forslag til nytt punkt 4 i komiteen:

4. Nordland fylkesting vil påpeke at dersom stortinget skulle falle ned på et vedtak hvor en ønsker å følge opp domstolkommisjonens forslag om en reduksjon i antallet rettssteder, er det viktig at disse rettsstedene er lokalisert midt det geografiske området og ikke i ytterkantene.

Votering i plenum

Forslag fra Framskrittspartiet fikk 4 stemmer og falt (4 Fremskrittspartiet).

Forslag fra Høyre og Venstre fikk 8 stemmer og falt (7 Høyre, 1 Venstre).

Komiteens innstilling til punkt 1 vedtatt mot 10 stemmer(7 Høyre, 2 Sosialistisk Venstreparti, 1 Venstre).

Komiteens innstilling til punkt 2 og 3 vedtatt mot 8 stemmer(7 Høyre, 1 Venstre).

Christian Torset, Sosialistisk Venstreparti, hadde permisjon.

FT 054/2020

Vedtak

1. Nordland fylkesting konstaterer at regjeringen følger opp domstolkommisjonens forslag om å legge ned et stort antall tingretter og jordskifteretter. Den mellomløsning som regjeringen foreslår, der antall tingretter og jordskifteretter (rettskretser) reduseres mens antall rettssteder opprettholdes på dagens nivå, er etter Fylkestingets mening ikke et godt nok virkemiddel for varig å sikre den nødvendige balansen mellom å ivareta rettssikkerheten og det å opprettholde levende og livskraftige lokalsamfunn. Fylkestinget mener at en løsning slik regjeringen forslår medfører en reell fare for at de rettssteder som ikke er «hovedrettssted» i den enkelte rettskrets nedprioriteres, og dermed på sikt vil oppfattes som annenrangs og i fare for å legges ned.
2. Nordland fylkesting forventer at dagens struktur videreføres når det

gjelder tingrettene og jordskifterettene. Det er viktig at jordskifterettene videreføres som selvstendige domstoler.

3. Nordland fylkesting vil peke på at regjeringen ikke følger opp intensjonene i regionreformen, når det foreslås at store deler av befolkningen i Nordland fylke skal sokne til en tingrett eller jordskifterett i et annet fylke. Fylkestinget vil derfor anbefale regjeringen å tilpasse grensene for rettskretsene slik at de sammenfaller med fylkesinndelingen.

Vedlegg

Tittel

Til høring – NOU 2019: 17 Domstolstruktur samt et forslag om endringer i rettskretsene og domstoloven - høringsfrist 02.05.2020

NOU 2019 17 Domstolstruktur
Innspill til Ft-sak 54 - Eldrerådet

DokID

1573526

1573538

1577621